

Monikanavarahoituksen purkaminen voi aiheuttaa vakavia ongelmia kuntoutuksen toteutumiseen

Hallitusohjelmaan on kirjattu monikanavarahoituksen purkaminen parlamentaarisessa työryhmässä. Virkamiestyöryhmät kokosivat ratkaisuvaihtoehtoja työryhmän työn tueksi. Yksi neljästä valmisteluryhmästä keskittyi Kelan järjestämään ja korvaamaan vaativaan lääkinnälliseen kuntoutukseen ja kuntoutuspsykoterapiaan. Parlamentaarisen työryhmän työlle on varattu aikaa kaksi kuukautta.

Käynnissä oleva valmistelu herättää huolta kuntoutusalalla toimivissa järjestöissä. On selvä riski, että muutokset heikentävät kuntoutuspalvelujen saatavuutta, kuntoutujien oikeuksia ja oikeusturvaa, palvelujen valtakunnallista yhdenmukaisuutta, kuntoutujien yhdenvertaisuutta, palvelujen kehittämistä ja tutkimusta ja vähentävät kuntoutukseen käytettävää rahoitusta.

Vetoamme työryhmään sen puolesta, että kuntoutuspalvelujen järjestämisen ja rahoituksen perusteisiin ei tehdä tässä vaiheessa muutoksia. Raportissa esitettyjen muutosvaihtoehtojen vaikutuksia on tärkeää arvioida riittävän luotettavasti ja monipuolisesti. Arvioinnin tekeminen samanaikaisesti sote-uudistuksen toimeenpanon kanssa on haastavaa. On huomioitava myös korona-aikana lisääntynyt hoito- ja kuntoutusvelka sekä epidemian kuormitus sote-palvelusektorille. Perustamme vetoamuksemme seuraaville asioille:

- Tiedot kuntien järjestämisvastuulla olevien kuntoutuspalvelujen käytöstä, kuntalaisten kuntoutustarpeista ja kuntoutusta koskevista resursseista ovat puutteellisia. Tämä vaikeuttaa kuntoutusjärjestelmän systemaattista seurantaa, arviointia ja uudistamista. On mahdotonta arvioida, milloin hyvinvointialueiden kuntoutuspalveluiden tiedontuotanto on sillä tasolla, että raportissa esitettyjen vaihtoehtojen vaikutuksista pystytään toteuttamaan tarpeenmukainen arviointi.
- Hyvinvointialueet saavat kunnilta, kuntayhtymiltä ja sairaanhoitopiireiltä lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut, jotka vaativat uudelleenorganisointia, lisäresursointia, uutta osaamista ja investointeja tarkoituksenmukaisen toteutumisen varmistamiseksi. Kyseessä on laajasti ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttava kokonaisuus, jonka siirtäminen hyvinvointialueille edellyttäisi huolellista valmistelua ja toimeenpanon jälkeen jatkuvaa kehittämistä ja seurantaa.
- Sote-uudistus lisää sote-menoja merkittävästi useiden vuosien ajan. On todennäköistä, että yleiskatteellinen rahoitus yhdistettynä sote-muutuskustannuksiin, hyvinvointialueiden tiukkaan rahoitusraamiin, ikääntyvään väestöön ja hoidon ja hoivan tarpeiden kasvuun sekä mm. koronaepidemian seurauksiin verottavat kuntoutuspalvelujen saatavuutta ja kehittämistä.
- Vaativa lääkinnällinen kuntoutus ja kuntoutuspsykoterapia tarvitsevat korvamerkityn rahoituksen, näitä palveluja tarvitsevat henkilöt subjektiivisen oikeuden riittäviin ja tarpeenmukaisiin palveluihin sekä mahdollisuuden valita heille sopiva palveluntuottaja
- Kelan merkitys kuntoutujille ja toimialalle on huomattava ja toiminnan vaikutukset arvokkaita

Epävarmuuksia, uhkia tai jopa selviä riskejä sisältäviä muutoksia järjestelmän perusteisiin ei pidä edistää kiireellä. Jatketaan kuntoutuksen uudistamista muilta osin kuntoutuksen uudistamiskomitean mietinnön ja valmistellun toimintasuunnitelman pohjalta. Keskitytään hyvinvointialueiden toiminnan käynnistämiseen, vakiinnuttamiseen, tietopohjan vahvistamiseen sekä kuntoutuksen asemointiin uusissa rakenteissa. Varmistetaan, että hyvinvointialueet järjestävät niiden vastuulla olevat kuntoutuspalvelut riittävässä laajuudessa sekä tavoitteiden, tarpeiden ja Suomea sitovien sopimusten mukaisesti.

Vetoimuksen allekirjoittajat

Mika Pyykkö
toiminnanjohtaja
Aivoliitto ry

Päivi Puhakka
toiminnanjohtaja
Aivovammaliitto ry

Timo Juurakko
toimitusjohtaja
Huoltoliitto ry

Ulla-Maija Rajakangas
toimitusjohtaja
Hyvinvointiala HALI ry

Janne Juvakka
toimitusjohtaja
Invalidiliitto ry

Raimo Kalliokoski
puheenjohtaja
Kuntoutuksen toimialayhdistys ry

Soile Kuitunen
toimitusjohtaja
Kuntoutussäätiö sr

Sanna Kaijanen
toiminnanjohtaja
Kuuloliitto ry

Sari Kuosmanen
toiminnanjohtaja
Lihastautiliitto ry

Olavi Sydänmaanlakka
toiminnanjohtaja
Mielenterveyden keskusliitto ry

Katariina Suomu
toiminnanjohtaja
Muistiliitto ry

Helena Ylikylä-Leiva
toimitusjohtaja
Neuroliitto ry

Jukka Tahvanainen
toimitusjohtaja
Näkövammaisten liitto ry

Hanna Mattila
toiminnanjohtaja
Parkinsonliitto ry

Alicia Perho
toiminnanjohtaja
Selkäydinvammaiset Akson ry

Aino Sainio
puheenjohtaja
Sote Palveluyrittäjät SOTEPA ry

Tiina Mäkinen
puheenjohtaja
Suomen Fysioterapeutit ry

Ritva Kotisaari
puheenjohtaja
Suomen Kipu ry

Satu Grekin
toiminnanjohtaja
Suomen Kuntoutusyrittäjät ry

Birgitta Oksa
toiminnanjohtaja
Suomen Polioliitto ry

Jari Lipsanen
varapuheenjohtaja
Suomen Psykologiliitto ry

Psykologiliitto

Sirkku Ikonen-Hwang
puheenjohtaja
Suomen Puheterapeuttiliitto ry

Anu Uhtio
toiminnanjohtaja
Suomen Reumaliitto ry

Anu Halonen
puheenjohtaja
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry

Kirsi Broström
toiminnanjohtaja
Syömishäiriöliitto – SYLI ry

Marja Kinnunen
toiminnanjohtaja
Tuki- ja liikuntaelinliitto, Tule ry

